

Food Careers

Τα πρώτα βήματα προς την τριτοβάθμια εκπαίδευση
και τη σταδιοδρομία στον τομέα
των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων

Εκπαιδευτικό πακέτο για μαθητές 15-18 ετών

Co-funded by the
European Union

Food Careers

Τα πρώτα βήματα προς την τριτοβάθμια εκπαίδευση
και τη σταδιοδρομία στον τομέα των
γεωργικών προϊόντων και τροφίμων
Εκπαιδευτικό πακέτο για μαθητές 15-18 ετών

Πίνακας περιεχομένων

Πληροφορίες για τα εκπαιδευτικά πακέτα Youth Mission	4
Εισαγωγή στο εκπαιδευτικό πακέτο 'Food Careers'	5
Ομάδα-στόχος, μαθησιακοί στόχοι και υποστηριζόμενες δεξιότητες	6
Τύποι σχεδίων μαθήματος	6
Τρόπος χρήσης αυτού του εκπαιδευτικού πακέτου	6
Αξιολόγηση και εκτίμηση των σχεδίων μαθήματος	7
Ενότητες και σχέδια μαθήματος	8
Εξερεύνηση διατροφικών συστημάτων	9
Χαρτογράφηση διατροφικού πεδίου και περιήγηση στο διατροφικό πεδίο	11
Σχολικό φαγητό για το μέλλον	16
Προκλήσεις και ευκαιρίες στο σύστημα τροφίμων	20
Πώς να κάνετε τα κοτόπουλα χαρούμενα; Αναγεννητική έναντι συμβατικής γεωργίας	23
Θέσεις εργασίας και σταδιοδρομίες στον αγροδιατροφικό τομέα	27
Παιχνίδι «Μαντέψτε τις σταδιοδρομίες στον κλάδο των τροφίμων»	29
Συντάκτες	32
Ευχαριστίες	33
Συντελεστές	34
Πληροφορίες για το EIT Food	35

Πληροφορίες για τα εκπαιδευτικά πακέτα 'Youth Mission'

Με στόχο και την αξιοποίηση προηγούμενων υλικών που αναπτύχθηκαν από τους εταίρους της EIT Food, η EIT Food προσκάλεσε εμπειρογνώμονες στον τομέα της μάθησης να δημιουργήσουν συνεκτικά έτοιμα προς χρήση εκπαιδευτικά πακέτα με και για τους εκπαιδευτικούς, τα οποία θα είναι διαθέσιμα σε πολλές γλώσσες. Τα εκπαιδευτικά πακέτα αναπτύσσονται για μαθητές ηλικίας 9-14 ετών (Food Mission) και 15-18 ετών (Food Careers). Στόχος μας είναι να δημιουργήσουμε ένα αποθετήριο παιδαγωγικών εργαλείων για τα τρόφιμα και τη σταδιοδρομία στον κλάδο των τροφίμων. Αυτό το αποθετήριο περιλαμβάνει σχέδια μαθήματος που μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη μιας ποικιλίας δεξιοτήτων και ικανοτήτων που απαιτούνται για το μέλλον του συστήματος τροφίμων.

Αμφότερα τα πακέτα πόρων προσφέρουν:

- ελεύθερη πρόσβαση σε διαδικτυακό υλικό που διατίθεται σε πολλές γλώσσες
- 3 θεματικές ενότητες που περιλαμβάνουν έτοιμα προς χρήση, λεπτομερή σχέδια μαθήματος
- επιπρόσθετο υλικό προς χρήση στα μαθήματα (βίντεο, κουίζ και άλλα)
- συνοδευτική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών (στη φάση πιλοτικής εφαρμογής)

Το Youth Mission της EIT Food έχει ως στόχο την ανάπτυξη της γνώσης και της ευαισθητοποίησης σχετικά με την υγιεινή και αειφόρο διατροφή, εκπαιδευοντας και εμπνέοντας παράλληλα τους μαθητές της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με τις επαγγελματικές ευκαιρίες στον αγροδιατροφικό τομέα.

Υποστηριζόμενες δεξιότητες:

- ομαδική εργασία
- δημιουργικότητα
- λήψη συνεντεύξεων
- έρευνα
- παρουσίαση
- καταιγισμός περίπλοκων διαθεματικών ιδεών
- οραματισμός
- κριτική σκέψη
- αυτοστοχασμός

Οι σημαντικότεροι μαθησιακοί στόχοι και αποτελέσματα είναι:

Συστημική σκέψη: Διεύρυνση της σκέψης για τον εντοπισμό διαφορετικών πτυχών των συστημάτων τροφίμων και την κατανόηση της πολυπλοκότητας και των αλληλεπιδράσεών τους.

Συστήματα χαρτογράφησης: Διερεύνηση της ποικιλίας των θέσεων εργασίας που σχετίζονται με τα συστήματα τροφίμων.

Αειφόρος τρόπος ζωής: Κατανόηση της αειφορίας, από το αγρόκτημα έως την κατανάλωση και την απόρριψη των τροφίμων.

Υγιεινή διατροφική συμπεριφορά: Προσδιορισμός των χαρακτηριστικών των υγιεινών διατροφικών συνηθειών.

Εισαγωγή στο εκπαιδευτικό πακέτο «Food Careers»

Το 2019, 15,9 εκατομμύρια άτομα ηλικίας άνω των 15 ετών απασχολούνταν στον τομέα της προμήθειας τροφίμων στην Ευρωπαϊκή Ένωση¹, αντιπροσωπεύοντας το 8% των συνολικών θέσεων εργασίας. Η σημασία του κρίσιμου ρόλου τους έγινε πραγματικά ορατή τα επόμενα χρόνια κατά τη διάρκεια της πανδημίας, όταν εξασφάλιζαν τις βασικές ανάγκες των νοικοκυριών, διατηρώντας τα ράφια των σούπερ μάρκετ και τα σπίτια μας γεμάτα με φαγητό.

Σχεδόν το ήμισυ των ατόμων που απασχολούνταν στον τομέα της προμήθειας τροφίμων εργάζονταν στη φυτική και ζωική παραγωγή, στο κυνήγι και σε συναφείς δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (46%). Παράλληλα, οι θέσεις εργασίας στην παραγωγή τροφίμων αντιπροσώπευαν το 26% της απασχόλησης στον τομέα αυτό, ακολουθούμενες από τις θέσεις εργασίας στο λιανικό εμπόριο τροφίμων, ποτών και καπνού σε εξειδικευμένα καταστήματα (15%)· το χονδρικό εμπόριο τροφίμων, ποτών και καπνού (8%)· την παραγωγή ποτών (3%)· το χονδρικό εμπόριο γεωργικών πρώτων υλών και ζώντων ζώων (2%)· την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια (1%). Τα άτομα που απασχολούνται σε μπαρ και εστιατόρια δεν περιλαμβάνονται στον κλάδο του εφοδιασμού τροφίμων.

Ο ευρωπαϊκός αγροδιατροφικός τομέας αντιμετωπίζει προκλήσεις όσον αφορά στην ανάπτυξη, στον κατακερματισμό, στις χαμηλές δαπάνες για την καινοτομία και στην αργή υιοθέτηση νέων τεχνολογιών. Επιπλέον, υπάρχουν ευρύτερες κοινωνικές προκλήσεις, όπως η δημογραφική ανάπτυξη, ο ανταγωνισμός για πόρους και η κλιματική αλλαγή. Πάνω από το 99% των επιχειρήσεων του κλάδου (ή τομέα) είναι μικρές επιχειρήσεις, γεγονός που δυσχεραίνει την επίτευξη οικονομικών κλίμακας, την ανταγωνιστικότητα στην παγκόσμια αγορά γεωργικών προϊόντων και τροφίμων και την αξιοποίηση καινοτομικών λύσεων^{2,3}.

Η βιομηχανία τροφίμων απασχολεί 4,8 εκατομμύρια εργαζομένους (εξαιρουμένου του πρωτογενούς τομέα⁴ στον οποίο εργάζονται 22 εκατομμύρια άτομα⁵). Ενα τέτοιο εργατικό δυναμικό απαιτεί ένα ευρύ φάσμα επαγγελματικών προφίλ με συγκεκριμένες δεξιότητες και ικανότητες που εστιάζονται στην αειφορία, στη βιοοικονομία, στην ψηφιοποίηση, στην επικοινωνία, στη στρατηγική και κριτική σκέψη, καθώς και στη γνώση ολόκληρης της αλυσίδας αξίας των τροφίμων. Το εκπαιδευτικό πακέτο «Food Careers» μπορεί να συμπληρώσει τα εθνικά σχολικά προγράμματα επιτρέποντας στους μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης να αναπτύξουν την κατανόησή τους για τις δεξιότητες που απαιτούνται στον αγροδιατροφικό τομέα, αναβαθμίζοντας παράλληλα τις δεξιότητές τους. Το εκπαιδευτικό υλικό θα συμβάλει επίσης στην ενθάρρυνση των μαθητών να ακολουθήσουν ουσιαστικές σταδιοδρομίες στον αγροδιατροφικό τομέα.⁶

Το πρόγραμμα «Food Careers» στοχεύει στη συνεργασία με εφήβους στο γυμνάσιο και στο λύκειο σε ένα κρίσιμο στάδιο της ανάπτυξής τους, στο οποίο αρχίζουν να κάνουν τις δικές τους επιλογές και να διαμορφώνουν απόψεις που μπορούν να επηρεάσουν τις καθημερινές τους επιλογές σε σχέση με τον τρόπο ζωής τους, συνεισφέροντας τόσο στην υγεία τους όσο και στην υγεία του πλανήτη. Ως εκ τούτου, θα ενθαρρυνθούν και θα τους δοθεί η δυνατότητα να αναπτύξουν δεξιότητες κριτικής σκέψης όταν κάνουν διατροφικές επιλογές, υποστηρίζοντας έτσι τον επειγόντως αναγκαίο μετασχηματισμό του συστήματος τροφίμων. Επιπλέον, το πρόγραμμα αυτό θα τους επιτρέψει να συνεργαστούν με τον ακαδημαϊκό χώρο και τη βιομηχανία προκειμένου να κατανοήσουν περαιτέρω και να συμμετάσχουν ενεργά στο δίκτυο εφοδιασμού τροφίμων.

¹ Eurostat

² EIB

³ Τροφή για τις μελλοντικές γενιές: Πώς η χρηματοδότηση μπορεί να δώσει ώθηση στην καινοτομία στον τομέα των γεωργικών προϊόντων διατροφής

⁴ «Ο τομέας μιας οικονομίας που χρησιμοποιεί άμεσα τους φυσικούς πόρους. Αυτό περιλαμβάνει τη γεωργία, τη δασοκομία και την αλιεία, την εξόρυξη ορυκτών και την εξόρυξη πετρελαίου και φυσικού αερίου. (Oxford reference)

⁵ παρουσιάστηκε στη διάσκεψη για το μέλλον των τροφίμων (16.06.2022, Βρυξέλλες) από τον Remigio Berruto: «Μελλοντικές ανάγκες για εκπαίδευση στον τομέα της γεωργίας και των γεωργικών προϊόντων διατροφής: αποτελέσματα από το έργο E+ Blueprint FIELDS

⁶ βλέπε παραπάνω

Ομάδα-στόχος, μαθησιακοί στόχοι και υποστηριζόμενες δεξιότητες

Το εκπαιδευτικό πακέτο Food Careers απευθύνεται σε μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ηλικίας 15-18 ετών και χρησιμοποιεί μια προσέγγιση βασισμένη στις προκλήσεις, αξιοποιώντας το τοπικό διατροφικό σύστημα. Στόχος είναι να εμπνεύσει και να ενθαρρύνει τους νέους να μελετήσουν έναν κλάδο που σχετίζεται με τα τρόφιμα, ενισχύοντας παράλληλα την ευαισθητοποίηση σε σχέση με ευκαιρίες και επαγγελματικές σταδιοδρομίες στον αγροδιατροφικό τομέα.

Μαθησιακοί στόχοι του Food Careers:

- εξέταση και κατανόηση των διατροφικών συστημάτων που περιβάλλουν τους μαθητές και τους πιθανούς τομείς καινοτομίας
- γνωριμία με διάφορες θέσεις εργασίας και σταδιοδρομίες στον αγροδιατροφικό τομέα
- διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο οι θέσεις εργασίας στον αγροδιατροφικό τομέα συνδέονται με την αειφορία
- βελτίωση της κατανόησης της επιστήμης τροφίμων και διεξαγωγή πειραμάτων
- απόκτηση των απαραίτητων γνώσεων σχετικά με τον τρόπο σχεδιασμού και προώθησης νέων προϊόντων
- κατανόηση της σημασίας της ευαισθητοποίησης αναφορικά με τις σταδιοδρομίες που σχετίζονται με τη βιομηχανία τροφίμων
- επίδειξη των δεξιοτήτων που απαιτούνται στον αγροδιατροφικό τομέα και των δυνητικών ευκαιριών που προσφέρουν
- ενθάρρυνση των μαθητών να επιλέξουν μια σταδιοδρομία στη βιομηχανία τροφίμων
- γνωριμία με τις προκλήσεις στον αγροδιατροφικό τομέα.

Τύποι σχεδίων μαθήματος

Οι συγγραφείς προσπάθησαν να προσφέρουν ένα ευρύ φάσμα τύπων σχεδίων μαθήματος. Τα περισσότερα σχέδια μαθήματος είναι διαδραστικά, βασίζονται στη συνεργασία, την περιέργεια και τη δημιουργικότητα των μαθητών. Οι τύποι σχεδίων μαθήματος περιλαμβάνουν:

1. Θεωρία
2. Διάλεξη + Συζήτηση
3. Διάλεξη + Ασκήσεις
4. Πειραματισμό
5. Διάλεξη + Παιχνίδι
6. Παιχνίδια/Προσομοιώσεις
7. Παιχνίδι ρόλων
8. Μελέτη περίπτωσης

Τρόπος χρήσης αυτού του εκπαιδευτικού πακέτου

Στο εκπαιδευτικό πακέτο Food Careers περιλαμβάνονται 3 θεματικές περιοχές/ενότητες που συνοδεύονται από έτοιμα προς χρήση, λεπτομερή σχέδια μαθήματος.

Θεματικές ενότητες για το εκπαιδευτικό πακέτο Food Careers:

- Εξερεύνηση διατροφικών συστημάτων
- Θέσεις εργασίας και σταδιοδρομίες στον αγροδιατροφικό τομέα
- Επιστήμη τροφίμων και επιχειρηματικότητα

Σε σχέση με τη διάρκεια των μαθημάτων, τα σχέδια μαθήματος αποτελούνται από συνεδρίες των 45 λεπτών, ωστόσο, για ορισμένα θέματα απαιτείται περισσότερος χρόνος και, ως εκ τούτου, περισσότερες διδακτικές περιόδους. Αυτό υποδεικνύεται όπου είναι σχετικό.

Κάθε σχέδιο μαθήματος είναι μια συνεκτική ενότητα και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ξεχωριστά. Ωστόσο, μπορείτε επίσης να συνδέσετε σχέδια μαθήματος μεταξύ τους, δημιουργώντας για τους μαθητές σας μια σειρά μαθημάτων σχετικά με τα τρόφιμα (π.χ. ιδανικό για θεματικές εβδομάδες ή για εργασίες μεγαλύτερης διάρκειας).

Τα σχέδια μαθήματος περιλαμβάνουν τον απαιτούμενο χρόνο προετοιμασίας, το προτεινόμενο θέμα, σύντομη περιγραφή, τον τύπο του ως σχέδιο μαθήματος, το θεματολόγιο, λεπτομερείς οδηγίες, υποστηρικτικό υλικό και επιπρόσθετες πηγές (πληροφορίες για επιπλέον κατάρτιση των εκπαιδευτικών). Μπορείτε να έχετε πρόσβαση στο υποστηρικτικό υλικό (φυλλάδια, βίντεο, παιχνίδια κ.λπ.) μέσω των συνδέσμων που παρέχονται στα σχέδια μαθήματος.

Σημείωση σε σχέση με τη γλωσσική ποικιλομορφία: παρότι οι συγγραφείς προσπάθησαν να δημιουργήσουν υλικό το οποίο να μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε όλη την Ευρώπη, γνωρίζουν ότι υφίστανται περιφερειακές και εθνικές διαφορές. Αν πιστεύετε ότι είναι απαραίτητο, μπορείτε να αντικαταστήσετε κάποιο υποστηρικτικό υλικό / πηγές με άλλα από τη χώρα σας.

Χρόνος προετοιμασίας: Όλα τα σχέδια μαθήματος περιλαμβάνουν τον χρόνο προετοιμασίας που απαιτείται για το μάθημα. Η ταξινόμηση περιλαμβάνει: σύντομος χρόνος προετοιμασίας (περίπου 15 λεπτά) χρόνος προετοιμασίας μεσαίας διάρκειας (30 λεπτά) και χρόνος προετοιμασίας μεγάλης διάρκειας (πάνω από 30 λεπτά).

Αξιολόγηση και εκτίμηση των σχεδίων μαθήματος

Εάν ο χρόνος μαθήματος το επιτρέπει, παρακαλείστε όπως κάνετε μια γρήγορη αξιολόγηση και ζητήσετε σχόλια για το εκπαιδευτικό υλικό που έχετε καλύψει και το σχέδιο μαθήματος που έχετε χρησιμοποιήσει. Προτείνουμε όπως θέσετε στους μαθητές τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Ονομάστε ένα πράγμα που δεν γνωρίζατε πριν από το μάθημα
2. Ονομάστε ένα πράγμα που σας εξέπληξε σχετικά με το θέμα
3. Ονομάστε ένα πράγμα που θα θέλατε να ξεκινήσετε να κάνετε ως αποτέλεσμα των όσων μάθατε

Τα σχόλιά τους μπορούν να πυροδοτήσουν νέες συνομιλίες και συζητήσεις για την επόμενη τάξη και, παράλληλα, να σας κατευθύνουν προς τα πιο αποτελεσματικά θέματα και σχέδια μαθήματος.

Legend

Μαθησιακοί στόχοι

Διάρκεια

Χρόνος προετοιμασίας

Μπορεί να ευθυγραμμιστεί με τα ακόλουθα μαθήματα

Ενότητες και σχέδια μαθήματος

Σε αυτό το τμήμα μπορείτε να διαβάσετε περισσότερα για την
κάθε ενότητα καθώς και για τα συνοδευτικά σχέδια μαθήματος της.

**Εξερεύνηση
διατροφικών
συστημάτων
Σχέδια μαθήματος**

Εξερεύνηση διατροφικών συστημάτων

Γίνεται λόγος για τη σημασία της προετοιμασίας των μελλοντικών γενεών για την αντιμετώπιση σημαντικών προκλήσεων αειφορίας και τον μετασχηματισμό των συστημάτων γύρω μας, αλλά τι σημαίνει αυτό στην πραγματικότητα; Σε αυτή την ενότητα σύνθετοι όροι όπως η συστημική σκέψη και η καινοτομία συστημάτων, μεταφέρονται στο επίπεδο των μαθητών, προετοιμάζοντάς τους προκειμένου να καταστούν ανθεκτικοί, ευέλικτοι και προσαρμόσιμοι στη μελλοντική τους σταδιοδρομία και να κατευθύνουν τις απαραίτητες αλλαγές προς μια «πιο πράσινη» κοινωνία.

Ο λόγος για τον οποίο αυτό είναι αναγκαίο είναι επειδή σύνθετες προκλήσεις όπως η κλιματική αλλαγή, ο μετασχηματισμός σε μια βιώσιμη γεωργία ή η σύντηξη της διατροφικής αλυσίδας απαιτούν ριζικές αλλαγές. Όπως έχει αποδειχθεί επανειλημμένως, οι απλές λύσεις και οι εφάπαξ παρεμβάσεις δεν είναι σίγουρο ότι θα είναι αποτελεσματικές. Συχνά, επιφέρουν περισσότερες αρνητικές επιπτώσεις παρά οφέλη. Αντί να προσπαθούμε να εντοπίσουμε μεμονωμένες αιτίες σε ορισμένα ζητήματα, πρέπει να εξετάσουμε το ζήτημα σφαιρικά, να στρέψουμε τον τρόπο σκέψης μας προς τη συστημική σκέψη, να λάβουμε υπόψη μεγάλο φάσμα ενδιαφερόμενων φορέων, να αναλύσουμε και να αξιολογήσουμε τις συνδέσεις και τη δυναμική τους και να εργαστούμε σε ομάδες για να αξιοποιήσουμε τα ταλέντα της κοινότητας. Αυτή η ενότητα έχει στόχο να βελτιώσει αυτές τις δεξιότητες προτρέποντας τους μαθητές να διερευνήσουν τις σημαντικές προκλήσεις στο σύστημα τροφίμων, να χαρτογραφήσουν τα τοπικά τους οικοσυστήματα τροφίμων και να εντοπίσουν σημεία παρέμβασης για να τα καταστήσουν πιο αειφόρα και πιο υγιή. Περιλαμβάνεται επίσης ένα σχέδιο μαθήματος με θέμα την αναγεννητική γεωργία, που παρουσιάζει μια περιπτωσιολογική μελέτη ως παράδειγμα για το πώς τα πράγματα θα μπορούσαν να φαίνονται διαφορετικά εάν υιοθετούσαμε ένα τρόπο συστημικής σκέψης και αειφορίας στις γεωργικές πρακτικές.

Μαθησιακοί στόχοι

Οι μαθητές θα:

- Αξιολογούν και να χρησιμοποιούν ένα συστημικό τρόπο σκέψης
- Αξιολογούν την πολυπλοκότητα των διατροφικών συστημάτων
- Αναλύουν το τοπικό τους διατροφικό οικοσύστημα και τις ευκαιρίες για καινοτομία
- Διερευνούν σημαντικές προκλήσεις στα διατροφικά συστήματα
- Συγκρίνουν την αναγεννητική με τη συμβατική γεωργία.

Σχέδια μαθήματος στην ενότητα 'Εξερεύνηση διατροφικών συστημάτων':

- 1. Χαρτογράφηση διατροφικού πεδίου και περιήγηση σε διατροφικό πεδίο:** χαρτογράφηση τοπικών περιβαλλόντων τροφίμων γύρω από το σχολείο με έμφαση στις ευκαιρίες για υγιεινή και αειφόρο διατροφή, διερευνώντας τις δυνατότητες για καινοτομία.
- 2. Σχολικό φαγητό για το μέλλον:** μάθετε για τη σημασία του καλού σχολικού φαγητού και τον αντίκτυπο του στη αειφορία και την υγεία, μάθετε για το πώς το σχολικό φαγητό μπορεί να είναι ευκαιρία για επιχειρηματική και επαγγελματική πορεία.
- 3. Προκλήσεις και ευκαιρίες στο σύστημα τροφίμων:** μάθετε για τις προκλήσεις στο σύστημα τροφίμων και ανταλλάξτε ιδέες σχετικά με τα επαγγέλματα που θα μπορούσαν να προσφέρουν λύσεις σε αυτές τις προκλήσεις.
- 4. Πώς να κάνετε τα κοτόπουλα χαρούμενα; Αναγεννητική έναντι συμβατικής γεωργίας:** μάθετε για τις διαφορές μεταξύ της συμβατικής και της αναγεννητικής γεωργίας καθώς και τα κύρια πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα αμφότερων των προσεγγίσεων.

Χαρτογράφηση διατροφικού πεδίου και περιήγηση στο διατροφικό πεδίο

Ενότητα: Εξερεύνηση διατροφικών συστημάτων
Τύπος σχεδίου μαθήματος: Προσομοίωση, Συζήτηση

Σύντομη περιγραφή της δραστηριότητας:

Τα διατροφικά περιβάλλοντα της τοπικής κοινότητας έχουν τεράστιο αντίκτυπο στη διαθεσιμότητα των τροφίμων και, ως εκ τούτου, στις ευκαιρίες για μια ισορροπημένη διατροφή. Ταυτόχρονα, το τοπικό διατροφικό περιβάλλον αποτελεί πηγή βιοπορισμού και επιχειρηματικών ευκαιριών και επηρεάζει άμεσα τόσο την υγεία των ατόμων όσο και την υγεία του πλανήτη. Η ιδέα της χαρτογράφησης του διατροφικού πεδίου με την περιήγηση σε αυτό είναι να δημιουργηθεί μια καλύτερη εικόνα σε σχέση με τη «βρωσιμότητα» της τοπικής κοινότητας και να κατανοήσουμε πώς ένα τοπικό διατροφικό πεδίο – το σύνολο των τοπικών διατροφικών περιβαλλόντων – μπορεί να χαρακτηριστεί από την άποψη της ποιότητας. Οι μαθητές θα κατανοήσουν πώς ένα τοπικό οικοσύστημα τροφίμων δημιουργεί το τοπικό διατροφικό τους περιβάλλον και ποιες επιχειρήσεις μπορούν να ευδοκμήσουν εκεί. Οι μαθητές θα προβληματιστούν σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν οι ίδιοι μέσα από μια πιθανή δική τους επαγγελματική σταδιοδρομία να συμβάλουν σε ένα πιο υγιές και αειφόρο διατροφικό σύστημα τους. Όπως υποδηλώνει και ο τίτλος, η δραστηριότητα είναι μια διαδικασία χαρτογράφησης και βασίζεται σε έναν απλό περίπατο στην τοπική γειτονιά με σκοπό την καταγραφή/χαρτογράφηση του είδους των επισιτιστικών δραστηριοτήτων που υπάρχουν ήδη εκεί.

Οι μαθητές θα:

- Χαρτογραφήσουν το τοπικό διατροφικό περιβάλλον γύρω από το σχολείο τους, με έμφαση στις ευκαιρίες για υγιεινή και βιώσιμη διατροφή
- Ανταλλάξουν ιδέες σχετικά με νέους τύπους επιχειρήσεων τροφίμων που θα μπορούσαν να προσθέσουν αξία στην τοπική κοινότητα
- Εξετάσουν τι είδους εκπαιδευτικά προγράμματα θα χρειάζονταν αν οι ίδιοι ακολουθούσαν την ιδέα.

Διάρκεια:

90 λεπτά

Χρόνος
προετοιμασίας:

μεσαίος

Μπορεί να
ευθυγραμμιστεί με τα
ακόλουθα μαθήματα:

Οικιακή οικονομία

Διάρκεια	Δραστηριότητα	Υλικά / Εξοπλισμός (κατεβάστε εδώ)
10'	Εισαγωγικές ερωτήσεις και μια σύντομη επεξήγηση των διατροφικών πεδίων	Στιλός και χαρτί
5'	Επεξήγηση κανόνων, δημιουργία ομάδων	
40'	Περίπατος στο διατροφικό πεδίο	Λήψη σημειώσεων, φωτογραφιών κ.λπ.
20'	Συλλογή ιδεών στην τάξη	Εργασία σε ομάδες
10'	Σταδιοδρομίες σχετικές με τα τοπικά διατροφικά πεδία	Ολομέλεια
5'	Σύνοψη και ολοκλήρωση	

Λεπτομερείς οδηγίες:

Εισαγωγικές ερωτήσεις και σύντομη επεξήγηση των διατροφικών πεδίων.

Ο εκπαιδευτικός μπορεί να θέσει τις ακόλουθες καθοδηγητικές (ή κατευθυντήριες) ερωτήσεις:

- Πώς αποφασίζετε τι θα φάτε;
- Πού βασίζονται οι διατροφικές σας επιλογές;
- Διαμορφώνετε εσείς και οι προτιμήσεις σας τις επιλογές σας ή τις διαμορφώνει το περιβάλλον σας;
- Αν απαντήσατε ότι οι διατροφικές σας επιλογές διαμορφώνονται από εσάς και τις προτιμήσεις σας, ποια πιστεύετε ότι είναι η προέλευση αυτών των προτιμήσεων; Τι τις διαμόρφωσε στο παρελθόν;

Ο στόχος είναι οι μαθητές να συνειδητοποιήσουν ότι οι ίδιοι αποτελούν μέρος ενός ευρύτερου διατροφικού συστήματος με διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς και διασυνδέσεις και ότι το εν λόγω σύστημα επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό τις καθημερινές τους διατροφικές επιλογές και προτιμήσεις.

Επεξήγηση κανόνων, δημιουργία ομάδων

Μετά τις καθοδηγητικές ερωτήσεις, ο εκπαιδευτικός διερευνά διάφορες πτυχές του τοπικού διατροφικού πεδίου και τη σημασία τους, προτού συζητήσει τον τρόπο με τον οποίο οι διαθέσιμες επιλογές τροφίμων και η ποιότητά τους συνδέονται τόσο με την παγκόσμια όσο και με την τοπική υγεία.

Ορισμός του διατροφικού τοπίου: ένα διατροφικό τοπίο μπορεί να οριστεί ως το διατροφικό περιβάλλον γύρω από μια τοπική περιοχή. Για παράδειγμα, η αλληλεπίδραση τροφίμων, ανθρώπων και χώρων γύρω από ένα σχολείο θα αντιπροσώπευε ένα ενδιαφέρον διατροφικό πεδίο.

Οι μελέτες διατροφικού πεδίου είναι μια παραλλαγή των

μελετών για το διατροφικό περιβάλλον και ασχολούνται με την εξέταση του τρόπου με τον οποίο οι άνθρωποι αλληλεπιδρούν με τα τρόφιμα σε ένα δεδομένο χωρικό πλαίσιο, για παράδειγμα στην τοπική τους κοινότητα. Οι μελέτες διατροφικού πεδίου έχουν χρησιμοποιηθεί εκτενώς για να κατανοήσουμε τι είδους βελτιώσεις μπορούν να επιτευχθούν οι οποίες να βοηθούν το περιβάλλον και την ατομική διατροφή. Η ιδέα βασίζεται στο γεγονός ότι δεν αποφασίζουμε πάντα εμείς τι ποιά τρόφιμα θα καταναλώσουμε. Αντιθέτως, αυτό καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από τη διαθεσιμότητα τροφίμων στην περιοχή μας.

Κάποιος μπορεί να ζει σε ένα υψηλής ποιότητας, ποικίλο διατροφικό περιβάλλον όπου μπορεί να έχει πολλές υγιεινές και οικονομικά προσιτές επιλογές. Κάποιος άλλος μπορεί να ζει σε μια «έρημο τροφίμων», όπου οι υγιεινές και οικονομικά προσιτές επιλογές τροφίμων δεν είναι άμεσα διαθέσιμες⁷ και είναι αναγκασμένος να επιλέγει επεξεργασμένα τρόφιμα. Το χειρότερο σενάριο είναι ο αποκαλούμενος «βάλτος τροφίμων», μια περιοχή όπου υπάρχει πληθώρα σημείων πώλησης γρήγορου φαγητού (fast food) και καταστημάτων πώλησης αλκοόλ τα οποία υπερτερούν αριθμητικά των επιλογών υγιεινών τροφίμων⁸.

Δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι η διαβίωση σε μια «έρημο τροφίμων» ή σε έναν «βάλτο τροφίμων» έχει αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία των κατοίκων της πόλης. Ως εκ τούτου, η υιοθέτηση μιας συστημικής άποψης σε θέματα υγείας, όπως η παχυσαρκία, είναι σημαντική, δεδομένου ότι υπάρχει άμεση σχέση μεταξύ της υγείας των πολιτών μιας περιοχής και της ποιότητας του διατροφικού πεδίου που τους περιβάλλει⁹.

Σε αυτό το μάθημα, ο εκπαιδευτικός κάνει μια εισαγωγή στους κανόνες της περιήγησης στο διατροφικό πεδίο, θέτει τα όρια, αποφασίζει σε ποια περιοχή επιτρέπεται να κινούνται ελεύθερα οι μαθητές και, κυρίως, ποιοι είναι οι κανόνες για την αλληλεπίδραση με τους ντόπιους κάτοικους κατά τη διάρκεια της περιήγησης.

⁷ Food is power

⁸ Bluezones.com

⁹ Science Daily

Κανόνες της περιήγησης:

- Κατά την αλληλεπίδρασή με τους κάτοικους της περιοχής, οι μαθητές θα πρέπει να συστήνονται και να παρουσιάζουν τον σκοπό της εν λόγω αλληλεπίδρασης
- Εάν οι μαθητές επιθυμούν να τραβήξουν φωτογραφίες, πρέπει να ζητηθεί σχετική άδεια, ειδικά στην περίπτωση των κοντινών λήψεων (στις οποίες τα άτομα της φωτογραφίας είναι αναγνωρίσιμα)
- Το στυλό και το χαρτί είναι τα πιο σημαντικά εργαλεία κατά τη διάρκεια της περιήγησης, καθώς οι μαθητές θα σχεδιάσουν έναν χάρτη με τις επιλογές σε φαγητό που παρατηρούν. (π.χ., εστιατόρια, καταστήματα τροφίμων, πλανόδιους πωλητές τροφίμων ή οποιοδήποτε άλλο σημείο/κατάστημα προμήθειας φαγητού).
- Θα πρέπει να τηρηθεί το χρονικό όριο της δραστηριότητας.

Η τάξη θα πρέπει να χωριστεί σε ομάδες των 3-5 ατόμων.

Περιήγηση στο διατροφικό πεδίο

Οι μαθητές ξεκινούν την περιήγηση σε ομάδες, ψάχνοντας για τα σημεία πώλησης/προμήθειας τροφίμων που υπάρχουν στην περιοχή και δημιουργούν τον διατροφικό χάρτη της περιοχής τους.

Οι μαθητές πρέπει να δημιουργήσουν τον δικό τους χάρτη, με σχετικό υπόμνημα, υποδεικνύοντας τις διάφορες επιλογές αγοράς τροφίμων (π.χ. εστιατόρια, εστιατόρια γρήγορου φαγητού – fast food, καταστήματα λιανικής πώλησης, δημόσιους κήπους, αγορές τροφίμων κ.λπ.)

Κατά τη διάρκεια κατάρτισης του χάρτη, οι μαθητές πρέπει να δώσουν προσοχή και στους τοπικούς ενδιαφερόμενους φορείς που αλληλεπιδρούν με αυτά τα «σημεία τροφίμων».

- Ποιος αγοράζει φαγητό και από πού;
- Πώς αλληλεπιδρούν οι ντόπιοι κάτοικοι με αυτές τις τοποθεσίες προμήθειας φαγητού;
- Τι είδους κοινό μπορούν να αναγνωρίσουν οι μαθητές;
- Ποιοι μπορεί να είναι οι λόγοι για τους οποίους αγοράζουν τρόφιμα από συγκεκριμένα σημεία πώλησης τροφίμων;

Συλλογή ιδεών στην τάξη

Μόλις ολοκληρωθεί η περιήγηση στο πεδίο, οι μαθητές επιστρέφουν στην τάξη. Οι ομάδες παρουσιάζουν τους χάρτες τους παραθέτοντας ενδιαφέρουσες πληροφορίες και στοι-

χεία που τους εξέπληξαν και συγκρίνουν τους χάρτες τους με αυτούς των υπόλοιπων ομάδων. Στη συνέχεια αξιολογούν το διατροφικό πεδίο που διερεύνησαν:

- Ποια είναι η εκτίμησή σας για το διατροφικό σας πεδίο; Είναι εύκολη και οικονομικά προσιτή η αγορά υγιεινών και θρεπτικών τροφών; Η ζείτε σε μια 'έρημο τροφίμων' ή σε ένα 'βάλτο τροφίμων';
- Τι είδους βελτιώσεις θα μπορούσαν να γίνουν στο τοπικό σας διατροφικό πεδίο; Πώς θα επανασχεδιάζατε τον χάρτη του διατροφικού σας πεδίου αν αποσκοπούσατε στη βελτίωση της υγείας των πολιτών; Πώς θα επανασχεδιάζατε τον χάρτη σας αν αποσκοπούσατε στην ενίσχυση της αειφορίας;

Σταδιοδρομίες που σχετίζονται με τοπικά διατροφικά πεδία

Οι μαθητές συζητούν τι είδους σταδιοδρομίες και θέσεις εργασίας είναι διαθέσιμες στο τοπικό τους διατροφικό πεδίο. Θα ήθελαν να συμμετάσχουν στη δημιουργία του τοπικού τους διατροφικού πεδίου ή όχι; Εάν ναι, ποιες διαθέσιμες θέσεις εργασίας τους ελκύουν περισσότερο; Εάν τους ελκύει κάποιο σχετικό επάγγελμα, τι είδους επαγγελματική κατάρτιση απαιτείται για αυτό; Αν δεν βρίσκουν κάποιο επάγγελμα που τους ελκύει, θα μπορούσαν να δημιουργήσουν κάτι που θα τους άρεσε;

Σύνοψη και ολοκλήρωση

Καθοδηγητικές ερωτήσεις θα μπορούσαν να είναι:

- Παρατηρώντας αυτούς τους χάρτες, πώς πιστεύετε ότι το τοπικό σας διατροφικό πεδίο επηρεάζει τις επιλογές σας σε θέματα κατανάλωσης τροφών;
- Αν επιθυμείτε να τρώτε πιο υγιεινά, ποιες αλλαγές θα μπορούσαν να γίνουν στο τοπικό σας διατροφικό πεδίο;

Αυτή η τάξη ασχολήθηκε με το πώς ένα διατροφικό σύστημα μπορεί να επηρεάσει τους ενδιαφερόμενους φορείς και με το πώς οι διαθέσιμες επιλογές κατανάλωσης τροφίμων μπορούν να επηρεάσουν την υγεία ενός πληθυσμού. Ασχολήθηκε επίσης με το γεγονός ότι δεν μπορούμε να κατηγορούμε απλώς τα άτομα για τυχόν εσφαλμένες διατροφικές επιλογές που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε ασθένειες και παχυσαρκία, διότι πρέπει πάντα να εξετάζουμε το περιβάλλον σύστημα που υποστηρίζει τις εν λόγω επιλογές.

The following illustration is created on the basis of the walkabout with end-user-2.

Bundgård, I. & Jørgensen, NK: The further development of a foodscape approach based method for assessing intervention opportunities in a local community food environment.

Source: own creation.

Illustration 2: Walkabout route with pictures end-user-2.

The illustration shows the walkabout route with the chronologic order of the pictures taken during the walkabout. The user's prioritisation of these, both positive and negative.

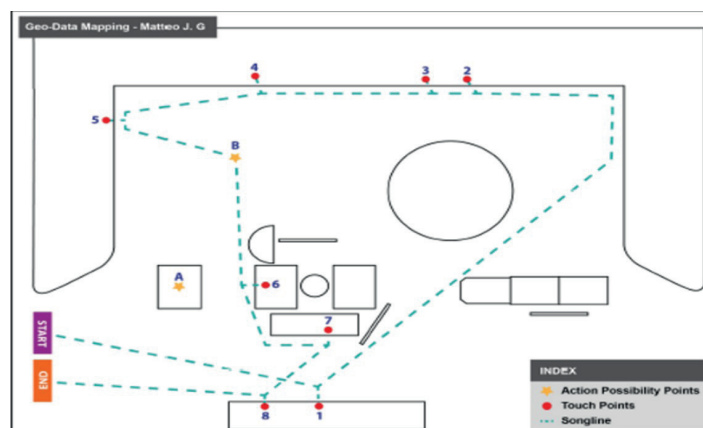
Προτεινόμενες παραλλαγές

1. Καλέστε τοπικούς ενδιαφερόμενους φορείς του διατροφικού πεδίου

Εκπρόσωποι της τοπικής κοινότητας που ασχολούνται με τον τομέα των τροφίμων, έμποροι λιανικής πώλησης, επιχειρήσεις που προμηθεύουν τα σχολεία με τρόφιμα, κ.λπ. μπορούν να προσκληθούν για να μιλήσουν για τις επιχειρήσεις τους και για τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες και απαιτήσεις που υπάρχουν.

2. Περίπατος εντός του σχολικού κτιρίου

Εάν δεν είναι δυνατή η διοργάνωση περιήγησης κοντά στο σχολείο, μπορείτε να την οργανώσετε εντός αυτού, εξερευνώντας τους χώρους όπου παράγονται/πωλούνται/καταναλώνονται τρόφιμα. Για παράδειγμα: σχολικός μπουφές, σχολικό κυλικείο, χώροι όπου οι μαθητές γευματίζουν, κ.λπ. Οι μαθητές μπορούν να εργαστούν σε ομάδες και να διερευνήσουν τι είδους τρόφιμα σερβίρονται/πωλούνται/καταναλώνονται. Ποια πρότυπα παρατηρούν όσον αφορά την υγεία και την αειφορία; Ποιους ενδιαφερόμενους φορείς που εμπλέκονται στο διατροφικό πεδίο μπορούν να εντοπίσουν; Ποιες ευκαιρίες για καινοτομία υπάρχουν; Τι λείπει; Και κλείνοντας, μπορούν να οραματιστούν ένα πιο υγιεινό/αειφόρο διατροφικό πεδίο. Πώς θα ήταν αυτό; Μπορούν να εκφράσουν το όραμά τους μέσα από οποιοδήποτε τέχνη επιλέξουν. Ως πηγή έμπνευσης, μπορούν να παρακολουθήσουν τα βίντεο σχετικά με πεδία σε άλλα σχολεία (βλέπε Πρόσθετες πηγές).

Παραδείγματα χαρτών διατροφικού τοπίου

Οι 2 εικόνες υποδεικνύουν παραδείγματα χαρτών. Αυτή μπορεί να είναι αποτελεί μια χαρτογραφική προσέγγιση όπου το πεδίο τροφίμων είναι ένας χώρος μέσα στον οποίο αλληλεπιδρούν τα τρόφιμα, οι άνθρωποι και το περιβάλλον. Στην πρώτη εικόνα, η χαρτογράφηση εφαρμόστηκε σε μια τοπική καντίνα και στη δεύτερη εικόνα στην τοπική γειτονιά. Και τα δύο παραδείγματα χρησιμοποίησαν την ιδέα 'Customer Journey Mapping', η οποία βασίζεται στον «περίπατο σαν πελάτης – 'Walk as a Customer'». Ο ιδανικός χάρτης περιέχει διαδρομές όπου περπατήσατε ή όπου θα μπορούσατε να περπατήσετε, καθώς και τα σημεία ενδιαφέροντος υπό ένα διατροφικό πλαίσιο. Το πιο σημαντικό είναι ότι ο ιδανικός χάρτης προσδιορίζει τις δυνατότητες δράσης στο περιβάλλον. Τι θα μπορούσε να βελτιωθεί; Πού θα μπορούσαν να υπάρχουν δυνατότητες καινοτομίας;

Φυσικά, οποιαδήποτε άλλη προσέγγιση στους χάρτες διατροφικού πεδίου είναι επίσης αποδεκτή.

Πρόσθετο υλικό:

Θέλετε να μάθετε περισσότερα για την «τέχνη του περιπάτου – the art of promenading» –τη μορφή χρήσιμων πληροφοριών που μπορείτε να λάβετε για τους αστικούς χώρους– και τις δυνατότητες βελτίωσης; Για να κατανοήσετε περισσότερα σχετικά με την ιστορία της «περιπατολογίας» ή της «βολτολογίας», ή, όπως λένε στα γερμανικά, «Spaziergangswissenschaft», εξετάστε τις παρακάτω πηγές:

[Ανάπτυξη του αστικού διατροφικού τοπίου και συμμετοχικές μέθοδοι](#)

[Δείτε περισσότερα σχετικά με την προσέγγιση της Χαρτογράφησης Διαδρομής Πελάτη \(CJM\)](#)

[Μελέτες διατροφικού τοπίου - Ένα ισχυρό εργαλείο για τη βελτίωση της κατανόησης των επιπτώσεων των περιβαλλόντων τροφίμων στη συμπεριφορά](#)

Σχολικό φαγητό για το μέλλον

Ενότητα: Εξερεύνηση διατροφικών συστημάτων
Τύπος σχεδίου μαθήματος: Έρευνα πεδίου, Συζήτηση

Σύντομη περιγραφή της δραστηριότητας:

Το φαγητό που καταναλώνεται στο σχολείο βρίσκεται όλο και περισσότερο στην ατζέντα των συζητήσεων σε σχέση με τα μελλοντικά διατροφικά συστήματα. Τα σχολεία σε όλο τον κόσμο αναζητούν τρόπους βελτίωσης της διατροφικής συμπεριφοράς των μαθητών τους, η οποία να μπορεί παράλληλα να συμβάλλει σε ένα πιο αειφόρο σχολικό διατροφικό σύστημα.

Υπάρχουν σχολεία σε όλο τον κόσμο που εστιάζουν στις σχολικές τραπεζιρίες, εκπαιδύοντας τους εργαζόμενους σε θέματα διατροφής και μαγειρικής. Επίσης, πολλά σχολεία προσπαθούν να προμηθεύουν τις σχολικές καφετέριες με περισσότερα φρέσκα, τοπικά προϊόντα. Αλλά σχολεία εστιάζονται στην απαγόρευση της πώλησης ζαχαρούχων ποτών και σνακ από τις αυτόματες μηχανές (vending machines) και στην υιοθέτηση πολιτικών για «υγιεινά σνακ».

Στόχος αυτού του μαθήματος είναι οι μαθητές να εξερευνήσουν το θέμα του φαγητού που διατίθεται στο σχολείο τους και, επίσης, να εξετάσουν πιθανές ευκαιρίες εκπαίδευσης και επαγγελματικής σταδιοδρομίας που σχετίζονται με το φαγητό στο σχολείο. Οι μαθητές θα κατανοήσουν τη σημασία των τροφών που καταναλώνονται στο σχολείο, πώς θα μπορούσαν πιθανόν να έχουν αντίκτυπο στον τομέα αυτό μέσα από την επαγγελματική τους ζωή και ποιες είναι εκπαιδευτικές απαιτήσεις για κάποιο επάγγελμα σχετικό με αυτό τον τομέα.

Οι μαθητές θα:

- Περιγράψουν τη σημασία της υγιεινής και αειφόρου σχολικής διατροφής
- Περιγράψουν πώς συνδέεται η σχολική διατροφή με την «Ολιστική Σχολική Προσέγγιση- Whole School Approach»
- Αναγνωρίζουν τις αλλαγές που μπορούν να γίνουν για μια μετάβαση σε πιο αειφόρα συστήματα σχολικής διατροφής
- Αναγνωρίζουν τον τρόπο με τον οποίο ο τομέας του σχολικού φαγητού θα μπορούσε να αποτελέσει το κέντρο μιας επιχείρησης ή μιας επαγγελματικής σταδιοδρομίας.

Διάρκεια:

2x45 λεπτά

Χρόνος προετοιμασίας:

μετρίου βαθμού

Μπορεί να ευθυγραμμιστεί με τα ακόλουθα μαθήματα:

Οικιακή οικονομία

Μάθημα Α

Διάρκεια	Δραστηριότητα	Υλικά/Εξοπλισμός (κατεβάστε εδώ)
15'	Εισαγωγή στη σχολική διατροφή	Βίντεο: Παρουσίαση της πρωτοβουλίας «Διατροφή, Υγεία και Εκπαίδευση για κάθε Παιδί» του Συνασπισμού για τα σχολικά γεύματα (3:40)
15'	Ολιστική Σχολική Προσέγγιση – Whole School Approach (WSA) και συστήματα σχολικής διατροφής	Παρουσίαση Powerpoint της WSA
15'	Συγκρότηση σε ομάδες και κατανομή ρόλων/καθηκόντων για τη χαρτογράφηση του τρέχοντος συστήματος σχολικής διατροφής	

Μάθημα Β

Διάρκεια	Δραστηριότητα	Υλικά/Εξοπλισμός
20'	Οι ομάδες παρουσιάζουν τα ευρήματά τους	
20'	Τι μπορεί να αλλάξει στο τρέχον σύστημα σχολικής διατροφής; Ποια επαγγέλματα του κλάδου των τροφίμων μπορεί να εμπλέκονται;	Η Ολομέλεια καθοδηγείται από τον εκπαιδευτικό
5'	Σύνοψη και ολοκλήρωση	Υπό την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού

Λεπτομερείς οδηγίες

Μάθημα Α

Εισαγωγή στη σχολική διατροφή

Ο εκπαιδευτικός ξεκινά το μάθημα με ένα βίντεο για τη σχολική διατροφή. Το βίντεο αφορά την πρωτοβουλία 'Διατροφή, Υγεία και Εκπαίδευση για κάθε παιδί' του Συνασπισμού για τα σχολικά γεύματα.

Ο εκπαιδευτικός ξεκινά μια συζήτηση για τα τρόφιμα που καταναλώνονται και πωλούνται στο σχολείο. Ο εκπαιδευτικός απευθύνει ερωτήσεις στους μαθητές για να καθοδηγήσει τη συζήτηση:

- Ποιες ήταν οι αρχικές σας σκέψεις για το βίντεο;
- Κατά τη γνώμη σας, είναι σημαντική η σχολική διατροφή; Για ποιους λόγους;
- Τι είδους τρόφιμα αγοράζετε στο σχολείο;
- Τι πιστεύετε για αυτά τα τρόφιμα; Είναι υγιεινά; Είναι περιβαλλοντικά αειφόρα;
- Τι γνωρίζετε για την ιστορία των σχολικών γευμάτων στη χώρα σας;
- Πώς θα μπορούσαν τα σχολικά κυλικεία να βοηθήσουν την τοπική οικονομία τροφίμων; Δημιουργούν θέσεις εργασίας; Τι είδους θέσεις εργασίας;

Ο εκπαιδευτικός εξηγεί ότι κάθε χώρα έχει ένα διαφορετικό σύστημα σχολικής διατροφής: σε ορισμένες χώρες μπορεί να υπάρχει μόνο ένα κυλικείο (ή ακόμη και μόνο αυτόματες μηχανές πώλησης τροφίμων) που πωλεί τρόφιμα, σε άλλες χώρες μπορεί να υπάρχει μια κουζίνα όπου το φαγητό ετοιμάζεται και προσφέρεται στα παιδιά ως σχολικό γεύμα, σε άλλες χώρες μπορεί να μην υπάρχει κανένα από τα παραπάνω και τα παιδιά να τρώνε μόνο ό,τι φέρνουν από το σπίτι. Ο εκπαιδευτικός εξηγεί ότι σε κάθε περίπτωση, το φαγητό που αγοράζεται / καταναλώνεται στο σχολείο επηρεάζει την υγεία των μαθητών, τον γραμματισμό τους για τα τρόφιμα (food literacy) καθώς και την σχολική τους επίδοση. Επηρεάζει επίσης και το περιβάλλον και, ως εκ τούτου, είναι ένα πολύ σημαντικό θέμα που πρέπει να αναλυθεί και να συζητηθεί.

Ολιστική Σχολική Προσέγγιση και συστήματα σχολικής διατροφής

Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει την Ολιστική Σχολική Προσέγγιση (WSA) στους μαθητές. Ο εκπαιδευτικός εξηγεί στους μαθητές ότι η WSA είναι ένα εργαλείο σκέψης/πλαίσιο που μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα σχολεία για να ενσωματώσουν ζητήματα αειφορίας στην οργάνωση και τη ζωή του σχολείου. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της ενεργού συμμετοχής και δέσμευσης όλων των ενδιαφερόμενων φορέων σε ένα σχολείο: σχολική διοίκηση, εκπαιδευτικοί, μαθητές, γονείς, μέλη της τοπικής κοινότητας.

Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει το "μοντέλο του λουλουδιού" ("flower model") της WSA και εξηγεί τις διάφορες συνιστώσες του (παρουσίαση powerpoint).

Μετά από αυτό, ο εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να εξετάσουν πού μπορούν να εντοπίσουν σημεία συσχέτισης μεταξύ αυτού του πλαισίου WSA και της σχολικής διατροφής. Για παράδειγμα, τα κυλικεία, οι κουζίνες, οι σχολικές τραπεζαρίες, οι σχολικοί κήποι είναι όλοι χώροι του σχολείου που εμπίπτουν στις δραστηριότητες εντός του σχολείου και μπορούν να λειτουργήσουν ως περιβάλλοντα μάθησης για την αειφόρο διατροφή των μαθητών. Επιπλέον, εντός της τοπικής κοινότητας του σχολείου μπορεί να υπάρχουν παραγωγοί/αγρότες/εστιατόρια που μπορούν να συνεργαστούν με το σχολείο με διάφορους τρόπους: μέσω της παροχής τοπικών, εποχιακών προϊόντων στο σχολείο, ευκαιριών για εκπαίδευση στους μαθητές, κλπ.

Συγκρότηση σε ομάδες και κατανομή ρόλων για τη χαρτογράφηση του υφιστάμενου συστήματος σχολικής διατροφής

Ο εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να σχηματίσουν ομάδες των 4-5 ατόμων. Ο εκπαιδευτικός αναθέτει σε κάθε ομάδα μια εργασία. Μπορούν να ολοκληρώσουν αυτή την εργασία στον ελεύθερο χρόνο τους (και πριν από το επόμενο μάθημα) συζητώντας με τα αρμόδια άτομα στο σχολείο. Θα παρουσιάσουν τα ευρήματά τους στο επόμενο μάθημα. Οι προτεινόμενες εργασίες είναι:

- Τί πουλάει το κυλικείο στους μαθητές; (εστίαση σε τύπους τροφίμων, π.χ. υγιεινά, βιολογικά, συμβατικά προϊόντα και τις πηγές τους, π.χ. τοπικά, περιφερειακά)
- Τι σερβίρει η κουζίνα του σχολείου στους μαθητές; (είδη τροφίμων, βιολογικά ή συμβατικά, τοποθεσία, τυχόν συνεργασίες με τοπικούς παραγωγούς)
- Τι προϊόντα διατίθενται από τα μηχανήματα αυτόματης πώλησης; (να αναφερθούν τα τρόφιμα που διατίθενται από τα μηχανήματα αυτόματης πώλησης)
- Τι φέρνουν οι μαθητές από το σπίτι για να φάνε; (ρωτήστε άλλους μαθητές σχετικά με αυτό)
- Τι είδους επαγγελματική δραστηριότητα υπάρχει γύρω από το τρέχον σύστημα σχολικής διατροφής; (να γίνει κατανοητό τι είδους θέσεις εργασίας εμπλέκονται)

Μάθημα Β

Οι ομάδες παρουσιάζουν τα ευρήματά τους σχετικά με τη χαρτογράφηση του συστήματος διατροφής στο σχολείο τους

Κάθε ομάδα παρουσιάζει τα ευρήματά της σχετικά με τη χαρτογράφηση του συστήματος σχολικής διατροφής. Ο εκπαιδευτικός καλεί τους υπόλοιπους μαθητές να αναλογιστούν και να κρατήσουν σημειώσεις για τα ακόλουθα κατά τη διάρκεια της παρουσίασης:

- α) τι είδους αλλαγές απαιτούνται για την ενίσχυση της αειφορίας του σχολικού διατροφικού συστήματος
- β) τι είδους σταδιοδρομίες και επαγγέλματα θα μπορούσαν να συμβάλουν θετικά στις εν λόγω αλλαγές (εντός του σχολείου, εντός του σχολικού περιβάλλοντος κ.λπ.)
- γ) ποιες μελλοντικές σχετικές δυνατότητες επαγγελματικής ανάπτυξης υπάρχουν για τους μαθητές.

Τι μπορεί να αλλάξει στο υφιστάμενο σύστημα σχολικής διατροφής; Ποια επαγγέλματα του κλάδου των τροφίμων μπορεί να εμπλέκονται;

Αρχικά, οι μαθητές μοιράζονται τις σκέψεις τους σχετικά με τις πιθανές αλλαγές προς ένα πιο αειφόρο σύστημα σχολικής διατροφής. Διεξάγεται συζήτηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να εμπλακούν ώστε να επηρεάσουν θετικά το σύστημα σχολικής διατροφής ως επαγγελματίες. Ποια σχετικά επαγγέλματα τους φαίνονται ελκυστικά; Έχουν κάποιες ιδέες για μελλοντικές θέσεις εργασίας που θα τους ενδιέφεραν;

Σύνοψη και ολοκλήρωση

Καθοδηγητικές ερωτήσεις θα μπορούσαν να είναι:

- Πώς πιστεύετε ότι το υφιστάμενο σύστημα σχολικής διατροφής επηρεάζει τις διατροφικές επιλογές σας;
- Αν επιθυμείτε να τρώτε πιο υγιεινά, να συμβάλλετε στην αειφορία και να στηρίζετε την τοπική οικονομία, ποιες αλλαγές θα μπορούσαν να γίνουν στο υφιστά-

μενο σύστημα διατροφής του σχολείου σας; Ποια επαγγέλματα θα μπορούσαν να συνεισφέρουν σε αυτές τις αλλαγές;

Πρόσθετες πηγές

Γιατί υπάρχει πολλή συζήτηση γύρω από το θέμα της διατροφής στο σχολείο;

Μήπως βρίσκεται σε εξέλιξη κάποια επανάσταση σε σχέση με την σχολική διατροφή; Από τη σύνοδο κορυφής των Ηνωμένων Εθνών για τα συστήματα τροφίμων, η σχολική διατροφή έχει συζητηθεί ως μοχλός αλλαγής προς πιο δίκαια και αειφόρα συστήματα τροφίμων. Πρόσφατα συστάθηκε ο [Συνασπισμός για τα σχολικά γεύματα](#), μια παγκόσμια συμμαχία για τη βελτίωση της σχολικής διατροφής.

Σχολικές διατροφικές κουλτούρες σε όλο τον κόσμο

Πώς η προσπάθεια να είναι τα παιδιά ευτυχισμένα και να μην πεινάνε κατά τη διάρκεια μιας μακράς σχολικής ημέρας διαφέρει ανάμεσα στις διάφορες χώρες; Ο παρακάτω κατάλογος από βίντεο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως πηγή έμπνευσης για ομαδική εργασία όπου τα παιδιά συζητούν τις πρακτικές σχολικής διατροφής στο σχολείο τους και τις αντιπαραβάλλουν με την κατάσταση σε άλλα μέρη του κόσμου:

- [Με ποιο τρόπο το πρόγραμμα σχολικού γεύματος στο σχολείο της Φινλανδίας συνεισφέρει στην καλή υγεία των παιδιών](#)
- [Το πρόγραμμα σχολικών γευμάτων στη Φινλανδία](#)
- [Γιατί τα σχολεία της Φινλανδίας υπερτερούν σε σχέση με αυτά των περισσότερων ανεπτυγμένων χωρών \(μέχρι 2:43\)](#)
- [Τροφή για το μέλλον: Το πρόγραμμα σχολικών γευμάτων της Βραζιλίας θρέφει τα παιδιά και τους αγρότες](#)
- [Πώς παρασκευάζονται τα σχολικά γεύματα \(Ελλάδα\)](#)
- [ΟΗΕ: Σχολικά γεύματα σε σχολεία 60 χωρών](#)
- [Πώς είναι το σχολικό γεύμα σε διάφορες χώρες του κόσμου](#)

Γιατί μπορεί το φαγητό στο σχολείο να είναι οικονομικά επωφελές;

Πέρα από τα άμεσα πλεονεκτήματα που προσφέρει στα παιδιά, ο OECD υποστηρίζει ότι η επένδυση στη σχολική δια-

τροφή έχει και άλλα οφέλη¹⁰. Το φαγητό στο σχολείο δημιουργεί επιχειρηματικές ευκαιρίες στην τοπική κοινότητα. Η ενσωμάτωση του σχολικού φαγητού στις δραστηριότητες διδασκαλίας και μάθησης μπορεί να είναι ένας τρόπος επίτευξης των στόχων βιωσιμότητας με την προώθηση των γνώσεων και των δεξιοτήτων. Η παροχή φαγητού στα παιδιά έχει επίσης σαφή διάσταση επισιτιστικής ασφάλειας.

Ολιστική Σχολική Προσέγγιση (WSA)

Γίνονται ολοένα και περισσότερες αναφορές στη WSA ως μέσο για προβολή, δημιουργία δικτύων και ενθάρρυνση των συνεργασιών των σχολείων με την κοινότητά τους. Η σχολική διατροφή μπορεί να θεωρηθεί σημαντικό μέρος του οικοσυστήματος τροφίμων της τοπικής κοινότητας. Η αξιοποίηση της WSA μπορεί να συμβάλει όχι μόνο στην επισιτιστική ασφάλεια και στην σχολική επίδοση των μαθητών, αλλά και στην επίτευξη των στόχων αειφόρου ανάπτυξης και στη βελτίωση των ζωής στην περιοχή. Αυτό το [βίντεο](#) παρουσιάζει έναν από τους ερευνητές που ασχολούνται με την Ερευνα και Ανάπτυξη αναφορικά με τη μετασχηματιστική μάθηση για την αειφορία μέσω αυτής της προσέγγισης.

Πρόσθετες πηγές

[Ολιστική Σχολική Προσέγγιση προς την αειφορία: Παραδειγματικές πρακτικές από όλο τον κόσμο](#)

[Πώς η ποιότητα του σχολικού γεύματος επηρεάζει τις επιδόσεις των μαθητών στο σχολείο.](#)

¹⁰ [Child empowerment, well-being, and inequality.](#)

Προκλήσεις και ευκαιρίες στο σύστημα τροφίμων

Ενότητα: Εξερεύνηση διατροφικών συστημάτων
Τύπος σχεδίου μαθήματος: Θεωρία, Συζήτηση

Σύντομη περιγραφή της δραστηριότητας:

Οι μαθητές μαθαίνουν για τις προκλήσεις στο σύστημα τροφίμων και προβληματίζονται για τα επαγγέλματα που μπορούν να βρουν λύσεις σε αυτές τις προκλήσεις.

Οι μαθητές θα:

- Διερευνήσουν τις διάφορες προκλήσεις του συστήματος τροφίμων
- Εξετάσουν τις επαγγελματικές επιλογές που υποστηρίζουν την επίλυση των προκλήσεων των συστημάτων τροφίμων.

Διάρκεια:

45-90 λεπτά

Χρόνος
προετοιμασίας:

μεσαίος

Μπορεί να
ευθυγραμμιστεί με τα
ακόλουθα μαθήματα:

Βιολογία, Δεοντολογία,
Οικονομικά

Διάρκεια	Δραστηριότητα	Υλικά/Εξοπλισμός (κατεβάστε εδώ)
10'	Εισαγωγική συζήτηση: τι είναι η επισιτιστική ασφάλεια;	Λευκός πίνακας
10'	Ομαδική συζήτηση για την επισιτιστική ασφάλεια και τις προκλήσεις I.	Αναφορά στον ορισμό από την Παγκόσμια Διάσκεψη Κορυφής για τον Επισιτισμό (δείτε περιγραφή)
15'	Ομαδική συζήτηση για την επισιτιστική ασφάλεια και τις προκλήσεις II.	Προκλήσεις για το σύστημα τροφίμων - φυλλάδιο Κατάλογος σταδιοδρομιών στον κλάδο των γεωργικών προϊόντων διατροφής
10'	Συλλογή ιδεών και ολοκλήρωση	Λευκός πίνακας

Λεπτομερείς οδηγίες:

Εισαγωγική συζήτηση:

Οι μαθητές συζητούν τι σημαίνει ο όρος «επισιτιστική ασφάλεια». Ο εκπαιδευτικός μπορεί να γράψει μερικές από τις απαντήσεις στον πίνακα. Όταν η συζήτηση σταματήσει ή όταν τελειώσει ο χρόνος, ο εκπαιδευτικός μπορεί να αναφέρει (είναι καλύτερο να γράψει ή να προβάλει) τον ορισμό της Παγκόσμιας Διάσκεψης Κορυφής για τον Επισιτισμό από το 1996.

«Η επισιτιστική ασφάλεια ορίζεται ως η συνθήκη κατά την οποία όλοι οι άνθρωποι, σε κάθε χρονική στιγμή, διαθέτουν πρόσβαση (από πρακτική και οικονομική άποψη) σε επαρκή, υγιεινή και θρεπτική τροφή που τους επιτρέπει να ικανοποιούν τις διατροφικές τους ανάγκες και προτιμήσεις για μια δραστήρια υγιεινή ζωή».

Ομαδική συζήτηση για την επισιτιστική ασφάλεια και τις προκλήσεις I.

Με βάση το παραπάνω απόσπασμα για την επισιτιστική ασφάλεια, οι μαθητές συζητούν σε ομάδες των 5 αν υπάρχει επισιτιστική ασφάλεια στη χώρα τους ή όχι.

Καθοδηγητικές ερωτήσεις:

- Με βάση το απόσπασμα, υπάρχει επισιτιστική ασφάλεια στη χώρα σας;
- Ποια θα μπορούσαν να είναι τα κύρια εμπόδια για την επισιτιστική ασφάλεια; Μπορείτε να αναφέρετε ορισμένα παραδείγματα;

Όταν τελειώσει ο χρόνος, οι ομάδες απευθύνονται στον εκπαιδευτικό σε μια ολομέλεια σχετικά με τις προκλήσεις που συζητήσαν.

Ομαδική συζήτηση για την επισιτιστική ασφάλεια και τις προκλήσεις II.

Κάθε ομάδα λαμβάνει μια πρόκληση από το φυλλάδιο 'Προκλήσεις του Συστήματος Τροφίμων' και τον 'Κατάλογο Επαγγελμάτων' στον κλάδο των τροφίμων. Κάθε ομάδα διαθέτει 15 λεπτά για να διαβάσει την πρόκληση και στη συνέχεια να απαντήσει τις καθοδηγητικές ερωτήσεις που προβάλλονται μετά από κάθε πρόκληση:

- Πώς επηρεάζεται η χώρα σας από αυτήν την πρόκληση;
- Ποιες λύσεις υπάρχουν για αυτήν την πρόκληση;
- Τι είδους θέσεις εργασίας μπορούν να βοηθήσουν στην επίλυση αυτής της πρόκλησης; (δείτε τον Κατάλογο Επαγγελμάτων' στον κλάδο των τροφίμων και θα μπορούσατε επίσης να αναζητήσετε πληροφορίες στο διαδίκτυο)
- Ποια από αυτές τις θέσεις εργασίας θα σας ενδιέφερε και γιατί;

Ολοκλήρωση

Οι ομάδες παρουσιάζουν εν συντομία την πρόκλησή τους και τις απαντήσεις τους στις καθοδηγητικές ερωτήσεις. Οι υπόλοιπες ομάδες ακούνε και μπορούν να προσθέσουν πιθανές ευκαιρίες εργασίας που δεν αναφέρθηκαν. Ο εκπαιδευτικός γράφει και τις 5 προκλήσεις στον πίνακα και παραθέτει πιθανές θέσεις εργασίας από κάτω.

Εάν υπάρχει χρόνος, οι μαθητές μπορούν να ψηφίσουν για τις θέσεις εργασίας που τους ενδιαφέρουν περισσότερο. Αυτό δίνει στον εκπαιδευτικό μια εικόνα για τους τομείς ενδιαφέροντος της τάξης σε γενικές γραμμές, καθώς και για συγκεκριμένα ενδιαφέροντα των μαθητών.

Για εργασία στο σπίτι και επόμενο μάθημα (προαιρετικό)

- Τι λείπει από το απόσπασμα για την επισιτιστική ασφάλεια;

Στο επόμενο μάθημα, ο εκπαιδευτικός και η τάξη μπορούν να συζητήσουν το απόσπασμα για την επισιτιστική ακεραιότητα (food integrity), το οποίο καταρτίστηκε και προστέθηκε το 2020 από τον Christopher Elliot, του Πανεπιστημίου Queens του Μπέλφαστ, εστιάζοντας όχι μόνο στην ασφάλεια, την προσβασιμότητα και τη διατροφή, αλλά και στην αειφορία και στη δεοντολογία.

«Η επισιτιστική ακεραιότητα ορίζεται ως η συνθήκη κατά την οποία όλοι οι άνθρωποι, σε κάθε χρονική στιγμή, διαθέτουν πρόσβαση σε ασφαλή, υγιεινή και θρεπτική τροφή. Τα συστήματα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των

τροφίμων είναι αειφόρα, δεοντολογικά ακεράια, σέβονται το περιβάλλον και προστατεύουν τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των εργαζομένων.»

Για την εργασία στο σπίτι, οι μαθητές μπορούν επίσης να κληθούν να εξετάσουν πιο διεξοδικά τις θέσεις εργασίας που επέλεξαν.

Πρόσθετες πηγές:

[Κατανόηση της κατάστασης - η πολυπλοκότητα των συστημάτων τροφίμων \(βίντεο\).](#)

Πώς να κάνετε τα κοτόπουλα χαρούμενα; Αναγεννητική έναντι συμβατικής γεωργίας

Ενότητα: Εξερεύνηση διατροφικών συστημάτων

Τύπος σχεδίου μαθήματος: Θεωρία, Μελέτη περίπτωσης, Συζήτηση

Σύντομη περιγραφή της δραστηριότητας:

Στην πρώτο σκέλος, μέσω μιας περιπτωσιολογικής μελέτης ενός αγρότη που έχει υιοθετήσει την αναγεννητική πρακτική, οι μαθητές μαθαίνουν για τις διαφορές μεταξύ συμβατικής και αναγεννητικής γεωργίας. Συζητούν τις επιδράσεις της αναγεννητικής γεωργίας στα δικαιώματα των ζώων, στην ποιότητα του εδάφους, στην ικανοποίηση των πελατών και στα μέσα βιοπορισμού των γεωργών.

Στο δεύτερο σκέλος, οι μαθητές πληροφορούνται περαιτέρω σχετικά με την αναγεννητική γεωργία, συμπεριλαμβανομένων των κύριων πρακτικών της, των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων αυτής.

Οι μαθητές θα:

- Αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με την αναγεννητική γεωργία
- Συγκρίνουν τη συμβατική με την αναγεννητική γεωργία
- Εξετάσουν νέες προοπτικές για τη γεωργία
- Ασκήσουν συστημική σκέψη με αντικείμενο τη γεωργία.

Διάρκεια:

45-90 λεπτά

Χρόνος
προετοιμασίας:

μεσαίος

Μπορεί να
ευθυγραμμιστεί με τα
ακόλουθα μαθήματα:

Βιολογία, Γεωλογία

1ο Σκέλος: Μια φάρμα με χαρούμενα κοτόπουλα

Διάρκεια	Δραστηριότητα	Υλικά/Εξοπλισμός (κατεβάστε εδώ)
10'	Εισαγωγική συζήτηση	
15'	Βίντεο καθοδήγησης: Μια φάρμα με χαρούμενα κοτόπουλα	Βίντεο: Μια φάρμα με χαρούμενα κοτόπουλα (12:52) Μια φάρμα με χαρούμενα κοτόπουλα: Καθοδηγητικές ερωτήσεις
15'	Συλλογή ιδεών	
5'	Ολοκλήρωση	

2ο Σκέλος: Συμβατική έναντι αναγεννητικής γεωργίας

Διάρκεια	Δραστηριότητα	Υλικά/Εξοπλισμός (κατεβάστε εδώ)
10'	Εισαγωγική συζήτηση: Περίληψη των πληροφοριών από το βίντεο 'Μια φάρμα με χαρούμενα κοτόπουλα'	
6'	Τι είναι η αναγεννητική γεωργία; (βίντεο)	Τι είναι η αναγεννητική γεωργία; (3:30) Πιστοποίηση αναγεννητικής γεωργίας (2:35)
15'	Εργασία κατά ομάδες	Μπορεί η αναγεννητική γεωργία να αντικαταστήσει τη συμβατική γεωργία; Φυλλάδιο
14'	Συλλογή ιδεών και συζήτηση	

Λεπτομερείς οδηγίες:

1ο σκέλος: Μια φάρμα με χαρούμενα κοτόπουλα

Εισαγωγική συζήτηση

Ο εκπαιδευτικός συζητά με τους μαθητές για τις διατροφικές συνήθειες κατανάλωσης κρέατος καθώς και για την εκτροφή κοτόπουλων.

Καθοδηγητικές ερωτήσεις:

- Σε ποιον αρέσει το κρέας του κοτόπουλου;
- Τι προϊόντα κρέατος κοτόπουλου καταναλώνετε; Πώς καταναλώνετε το κρέας κοτόπουλου;
- Τι ξέρετε για τις μεθόδους εκτροφής των κοτόπουλων;
- Γιατί εκτρέφονται έτσι τα κοτόπουλα;
- Μπορείτε να φανταστείτε έναν καλύτερο τρόπο εκτροφής των κοτόπουλων;

Ο εκπαιδευτικός μπορεί να προβάλει φωτογραφίες συμβατικής εκτροφής κοτόπουλων (επιλέξτε φωτογραφίες που σας αρέσουν με μια αναζήτηση στο Google).

Παρακολούθηση βίντεο

Αρχικά, ο εκπαιδευτικός εξηγεί ότι οι μαθητές θα παρακολουθήσουν ένα βίντεο που παρουσιάζει έναν εναλλακτικό τρόπο εκτροφής σε σχέση με τη συμβατική μέθοδο εκτροφής κοτόπουλων. Οι μαθητές χωρίζονται σε 3 τύπους ομάδων (που αποτελούνται από 4-5 άτομα), με κάθε τύπο ομάδας να λαμβάνει καθοδηγητικές ερωτήσεις σχετικά με το βίντεο.

Οι μαθητές θα πρέπει να παρακολουθήσουν το βίντεο και να βρουν τις απαντήσεις στις καθοδηγητικές ερωτήσεις.

Τύπος ομάδας 1:

Θέμα: Σύγκριση συμβατικής και αναγεννητικής γεωργίας

- Ποια είναι η μεγαλύτερη διαφορά στον τρόπο με τον οποίο εκτρέφονται και μεγαλώνουν τα κοτόπουλα ανάμεσα στη συμβατική και την αναγεννητική μέθοδο;
- Ποιο είναι το πρόβλημα με το τρέχον μοντέλο;
- Ποιες πιθανές λύσεις υπάρχουν;
- Πώς διαφέρει το κρέας που παράγεται με την αναγεννητική μέθοδο από το συμβατικό κρέας;
- Ποια είναι η άποψη του κτηνοτρόφου για τα δικαιώματα των ζώων;

Τύπος ομάδας 2:

Θέμα: *Επιδράσεις στο έδαφος*

- Γιατί μετακινούν τα κοτέτσια; Πόσο συχνά γίνεται αυτό;
- Ποια είναι η επίδραση αυτής της ενέργειας στο έδαφος; Ποια είναι τα τρία πλεονεκτήματα;
- Πώς ο αγρότης αποδεικνύει την αναγεννητική επίδραση της μεθόδου παραγωγής που χρησιμοποιεί;

Τύπος ομάδας 3:

Θέμα: *Αναγεννητικά συστήματα*

- Τι σχέση έχει η πτηνοτροφική μονάδα με τη μονάδα παραγωγής ξυλείας;
- Πώς σχετίζεται η πτηνοτροφική μονάδα με το γρασίδι;
- Ποια είναι η ομοιότητα μεταξύ της αναγεννητικής εκτροφής κοτόπουλων και βοοειδών;
- Ποια είναι τα οφέλη της αναγεννητικής γεωργίας για τον παραγωγό;
- Ποια είναι τα οφέλη της αναγεννητικής γεωργίας για τα κοτόπουλα;
- Ποια είναι τα οφέλη της αναγεννητικής γεωργίας για τους καταναλωτές;

Συλλογή ιδεών

Οι ομάδες συνοψίζουν τα ευρήματά τους σύμφωνα με τις καθοδηγούμενες ερωτήσεις.

Ολοκλήρωση

Ο εκπαιδευτικός συζητά αν το βίντεο άρεσε στους μαθητές καθώς και τις σχετικές έννοιες.

Πιθανές ερωτήσεις:

- Ποιος θα ήθελε να γίνει αγρότης; Γιατί; Γιατί όχι;
- Τι σας άρεσε περισσότερο σε αυτό το βίντεο;
- Τι θα προτιμούσατε να κάνετε; Συμβατική ή αναγεννητική γεωργία;

2ο Σκέλος: Συμβατική έναντι αναγεννητικής γεωργίας

Εισαγωγική συζήτηση: Περίληψη των πληροφοριών από το βίντεο 'Μια φάρμα με χαρούμενα κοτόπουλα'

Ο εκπαιδευτικός συνοψίζει με τους μαθητές τα βασικά σημεία από το προηγούμενο σκέλος, εστιάζοντας στις διαφορές μεταξύ συμβατικής και αναγεννητικής γεωργίας. Ο εκπαιδευτικός δημιουργεί ένα κατάλογο στον πίνακα με τις διαφορές που μπορούν να εντοπίσουν οι μαθητές μέχρι στιγμής.

Τι είναι η αναγεννητική γεωργία; (βίντεο)

Οι μαθητές παρακολουθούν βίντεο για την αναγεννητική γεωργία.

Εργασία κατά ομάδες

Οι μαθητές χωρίζονται σε 4 ομάδες και δημιουργούν μια σύντομη περίληψη με τη βοήθεια του φυλλαδίου «Μπορεί η αναγεννητική γεωργία να αντικαταστήσει τη συμβατική γεωργία;» σχετικά με τα ακόλουθα θέματα:

1. Βασικές αρχές της αναγεννητικής γεωργίας
2. Η αναγεννητική γεωργία και οι σοδειές
3. Πλεονεκτήματα της αναγεννητικής γεωργίας
4. Μειονεκτήματα της αναγεννητικής γεωργίας.

Συλλογή ιδεών και συζήτηση

Ο εκπαιδευτικός και οι μαθητές συζητούν τι νέες πληροφορίες που αποκόμισαν από το φυλλάδιο. Τι σας εξέπληξε; Ποιες ήταν οι νέες πληροφορίες; Τι είναι απαραίτητο για να καθιερωθούν οι πρακτικές αναγεννητικής γεωργίας; Πώς αλλάζει τις παλιές θέσεις εργασίας στη γεωργία; Πώς δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας;

Προαιρετική εργασία για το σπίτι:

Οι μαθητές μπορούν να δημιουργήσουν μια εκστρατεία ευαισθητοποίησης για την αναγεννητική γεωργία χρησιμοποιώντας οποιαδήποτε μορφή τέχνης.

Πρόσθετες πηγές:

Η επανάσταση της αναγεννητικής γεωργίας

Σκάψιμο του εδάφους: θα μπορούσε το έδαφος να περιέχει την απάντηση στις ελλείψεις τροφών;

Οι φιλικόι προς το κλίμα παραγωγοί αμυγδάλου αναζωογονούν το αποξηραμένο ισπανικό έδαφος

Διαφύλαξη της υγείας του πλανήτη μας

Αναγεννητική - Όχι «κλιματικά έξυπνη» - γεωργία που απαιτείται για να θρέψει τον κόσμο και να δροσίσει τον πλανήτη

Η μείωση των φυτοφαρμάκων και η στρατηγική από το αγρόκτημα στο πιάτο

**Θέσεις εργασίας
και σταδιοδρομίες
στον αγροδιατροφικό
τομέα
Σχέδια μαθήματος**

Θέσεις εργασίας και σταδιοδρομίες στον αγροδιατροφικό τομέα

Η κατανόηση και η δυνατότητα διάκρισης μεταξύ των διαφορετικών προφίλ που αποτελούν μέρος της αγροδιατροφικής βιομηχανίας, προσδιορίζοντας παράλληλα τις δεξιότητες και τις γνώσεις που απαιτούνται σε αυτόν τον τομέα, μπορεί να είναι το κλειδί για την αναγνώριση του τρόπου με τον οποίο οι μαθητές μπορούν να βρουν την επαγγελματική τους σταδιοδρομία σε αυτόν τον κλάδο. Αντίστοιχα, τα σχέδια μαθήματος αυτής της ενότητας υποστηρίζουν την ανακάλυψη διάφορων σταδιοδρομιών στον αγροδιατροφικό τομέα και προσφέρουν επίσης μια ευκαιρία για αυτοστοχασμό μέσω εξέτασης και αντιστοίχισης των δεξιοτήτων και των ενδιαφερόντων των μαθητών με διάφορα επαγγέλματα.

Οι δραστηριότητες που προτείνονται σε αυτή την ενότητα κυμαίνονται από την περιγραφή και την καταγραφή ορισμένων από τις λειτουργίες των πολλών επαγγελμάτων στον κλάδο των τροφίμων, έως την περιγραφή των επαγγελμάτων τροφίμων που εμπλέκονται στην παραγωγή απλών επεξεργασμένων τροφίμων και την ταξινόμηση των επαγγελμάτων τροφίμων στα διάφορα στάδια της διατροφικής αλυσίδας. Η μεθοδολογία βασίζεται σε μια διαφορετική προσέγγιση που εστιάζεται στην ομαδική εργασία, στο παιχνίδι ρόλων και σε δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή, την επικοινωνία και τη διασκεδαστική μάθηση.

Μαθησιακοί στόχοι:

Οι μαθητές θα:

- Προσδιορίζουν διάφορα επαγγέλματα στον αγροδιατροφικό τομέα
- Αναγνωρίζουν ότι πολλά διαφορετικά και αλληλένδετα επαγγέλματα τροφίμων εμπλέκονται στην παραγωγή των επεξεργασμένων τροφίμων που καταναλώνουμε.

Σχέδια μαθήματος σχετικά με θέσεις εργασίας και σταδιοδρομίες στον αγροδιατροφικό τομέα:

1. **Ανακατέψτε και ταιριάξτε τον κόσμο των επαγγελμάτων:** εντοπίστε διάφορα επαγγέλματα στον τομέα των τροφίμων
2. **Περιπτώσεις σταδιοδρομίας στον αγροδιατροφικό τομέα:** διερεύνηση περαιτέρω επαγγελμάτων στον τομέα των τροφίμων
3. **Οι θέσεις εργασίας που κρύβονται πίσω από μια σακούλα με πατατάκια:** αναγνωρίστε τη διασυνδεδεμένη φύση των διάφορων επαγγελμάτων που εμπλέκονται στην παραγωγή των επεξεργασμένων τροφών που καταναλώνουμε
4. **Παιχνίδι «Μαντέψτε τις σταδιοδρομίες στον κλάδο των τροφίμων»:** μάθετε με ένα διασκεδαστικό τρόπο για σταδιοδρομίες στον κλάδο των τροφίμων και ανακαλύψτε τη μεγάλη ποικιλία επιλογών στην αγορά εργασίας του αγροδιατροφικού τομέα

Παιχνίδι «Μαντέψτε τις σταδιοδρομίες στον κλάδο των τροφίμων»

Ενότητα: Θέσεις εργασίας και σταδιοδρομίες στον αγροδιατροφικό τομέα
Τύπος σχεδίου μαθήματος: Παιχνίδι ρόλων

Σύντομη περιγραφή της δραστηριότητας:

Οι μαθητές μαθαίνουν μέσα από ένα διασκεδαστικό τρόπο για σταδιοδρομίες στον κλάδο των τροφίμων και ανακαλύπτουν τη μεγάλη ποικιλία επιλογών στην αγορά εργασίας του αγροδιατροφικού τομέα. Η μία παραλλαγή είναι ένα παιχνίδι στο οποίο οι μαθητές χρειάζεται να μαντέψουν κάτι, ενώ η άλλη παραλλαγή είναι ένα παιχνίδι ρόλων δικτύωσης.

Οι μαθητές θα:

- Διερευνήσουν την ποικιλία των θέσεων εργασίας στον αγροδιατροφικό τομέα
- Κατανοήσουν πώς αυτές οι θέσεις εργασίας είναι αλληλένδετες μεταξύ τους.

Διάρκεια:

45 λεπτά

Χρόνος προετοιμασίας:

σύντομος

Μπορεί να ευθυγραμμιστεί με τα ακόλουθα μαθήματα:

Δεοντολογία, Επαγγελματική σταδιοδρομία

Διάρκεια	Δραστηριότητα	Υλικά/Εξοπλισμός (κατεβάστε εδώ)
10'	Εισαγωγική συζήτηση	
10'	Γνωριμία με σταδιοδρομίες στον κλάδο των τροφίμων	Κατάλογος σταδιοδρομιών στον αγροδιατροφικό τομέα
15'	Παιχνίδι «Μαντέψτε σωστά»	
10'	Συζήτηση και ολοκλήρωση	

Λεπτομερείς οδηγίες:

Εισαγωγική συζήτηση

Καθοδηγητικές ερωτήσεις

- Ποιος ξέρει ήδη τι είδους επάγγελμα θέλει να ασκήσει; (Ο εκπαιδευτικός ανακαλύπτει τι είδους θέματα/ κλάδοι/επαγγέλματα ενδιαφέρουν τους μαθητές και σημειώνει εάν κάποια από αυτά υπάρχουν στον αγροδιατροφικό τομέα)
- Ποιος ξέρει τι είδους θέσεις εργασίας υπάρχουν στον αγροδιατροφικό τομέα; (Ο εκπαιδευτικός διερευνά πόσες θέσεις εργασίας του αγροδιατροφικού κλάδου γνωρίζουν οι μαθητές).

Γνωριμία με σταδιοδρομίες στον κλάδο των τροφίμων

Ο εκπαιδευτικός μοιράζει φυλλάδια με τον κατάλογο των σταδιοδρομιών στον κλάδο των τροφίμων. Οι μαθητές διαβάζουν τον κατάλογο σε ομάδες για να εξοικειωθούν με τις θέσεις εργασίας που περιέχει.

Παιχνίδι «Μαντέψτε σωστά»

Αφού πάρει πίσω τους καταλόγους, ο εκπαιδευτικός βάζει στην πλάτη κάθε μαθητή ένα αυτοκόλλητο σημείωμα, στο οποίο αναγράφεται ένα επάγγελμα, (αν υπάρχουν περισσότεροι μαθητές από τον αριθμό των επαγγελμάτων, τότε ορισμένοι μαθητές θα έχουν το ίδιο επάγγελμα). Οι μαθητές πρέπει να προσπαθήσουν να ανακαλύψουν ποιο επάγγελμα έχουν στην πλάτη τους.

Κανόνες:

- Μάθετε ποιο επάγγελμα έχετε, κάνοντας ερωτήσεις στους υπόλοιπους μαθητές
- Μπορούν να κάνουν μόνο μία ερώτηση ανά άτομο (αν δεν υπάρχουν άλλοι μαθητές, μπορούν να ρωτήσουν τους ίδιους μαθητές ξανά)

- Δεν μπορεί να πει ο ένας στον άλλο ποιο επάγγελμα έχουν, πρέπει να το μαντέψουν
- Δεν πρέπει να κρυφοκοιτάζουν το αυτοκόλλητο σημείωμα που έχουν στην πλάτη τους!

Παραλλαγή: Παιχνίδι ρόλων δικτύωσης

- Στην αγορά κυκλοφορεί μια νέα υπερτροφή, μια μπάρα πρωτεϊνών από ψάρι και σιτηρά, ειδικά για τους μαθητές που προετοιμάζονται για τις εξετάσεις τους, βασισμένη σε μια παλιά συνταγή που έχει εκσυγχρονιστεί. Η εταιρεία, FishProBar, ζήτησε από τους πιο σημαντικούς παράγοντες του κλάδου να οργανώσουν μία συνάντηση δικτύωσης για να συζητήσουν την επιτυχία του προϊόντος μετά τον πρώτο γύρο των εκστρατειών μάρκετινγκ και πωλήσεων. Υπάρχει επίσης και ένα ζήτημα σχετικά με μια ανταγωνίστρια εταιρεία που επιθυμεί να αντιγράψει το προϊόν. Η εργασία είναι να ανακαλύψουν οι υπόλοιποι μαθητές ποιος ήταν ο ρόλος του κάθε μαθητή στην κυκλοφορία αυτού του νέου προϊόντος. Γι' αυτό, οι μαθητές περπατούν στην τάξη μιλώντας για το προϊόν, για τον εαυτό τους και για τι είδους εργασίες έκαναν χωρίς να είναι πολύ συγκεκριμένοι ή να αναφερθούν απευθείας στο επάγγελμά τους. Δείτε πόσοι μαθητές μπορούν να αποκαλύψουν ο ένας το επάγγελμα του άλλου.

- Πριν αρχίσουν να περιφέρονται στην τάξη, οι μαθητές θα πρέπει να αφιερώσουν 5 λεπτά για να χτίσουν έναν χαρακτήρα: θα πρέπει να φανταστούν πώς είναι η μέρα τους, ποιες συνήθειες έχουν, ποιο είναι το ονοματεπώνυμό τους κ.λπ.

Συζήτηση

- Ποιο ήταν το επάγγελμά σας στο παιχνίδι;
- Θα σας ενδιέφερε να ασκήσετε αυτό το επάγγελμα; Εάν ναι, γιατί; Αν όχι, για ποιους λόγους;
- Ποια άλλα επαγγέλματα στον αγροδιατροφικό τομέα θα σας ενδιέφεραν; Ποιες μπορεί να είναι οι κύριες προκλήσεις και τα οφέλη αυτών των θέσεων εργασίας;

- Στο οικογενειακό / φιλικό σας περιβάλλον ή στο ευρύτερο δίκτυό σας, γνωρίζετε άλλα άτομα που απασχολούνται στον αγροδιατροφικό τομέα; Εάν ναι, τι είδους θέση εργασίας κατέχουν; Θα επιλέγατε αυτή τη θέση εργασίας;

Εργασία στο σπίτι (προαιρετικό):

Κάντε μια έρευνα για το επάγγελμα που σας αρέσει περισσότερο. Ποια είναι τα απαιτούμενα προσόντα; Ποιος είναι ο μέσος μισθός; Μπορείτε να βρείτε κάποιες σημαντικές φυσιογνωμίες σε αυτό το επάγγελμα; Για ποιους πρόκειται; Ελέγξτε τα μέσα κοινωνικής δικτύωσής τους; Πώς σας φαίνεται η ζωή τους;

Πρόσθετες πηγές:

[Βίντεο: «Μια μέρα στη ζωή του/της...»](#)

[Οι 10 υψηλότερες αμειβόμενες σταδιοδρομίες στον κλάδο της γεωργίας](#)

[Tasty Careers in Food and Drink](#)

[Πορτρέτα από το Αγρόκτημα στο Πιάτο / 1ο επεισόδιο / Αγροτικός τομέας](#)

[Πορτρέτα από το Αγρόκτημα στο Πιάτο / 3ο επεισόδιο / Υπηρεσίες τροφίμων και ποτών](#)

[Πορτρέτα από το Αγρόκτημα στο Πιάτο / 4ο επεισόδιο / Χονδρεμπόριο-Λιανεμπόριο τροφίμων](#)

ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ

Bent Egberg Mikkelsen, Καθηγητής μετασχηματισμού αστικών διατροφικών συστημάτων στο Τμήμα Γεωεπιστημών και Διαχείρισης Φυσικών Πόρων στο Πανεπιστήμιο της Κοπεγχάγης

Δρ Keren Dalyot, Ανώτερη ερευνητική συνεργάτης, Ομάδα Εφαρμοσμένης Επιστήμης και Επικοινωνίας, Σχολή Εκπαίδευσης στην Επιστήμη και την Τεχνολογία, Technion Israel Institute of Technology

Μαρία Νεοκλέους Μαλιώτου, Επιστήμονας τροφίμων και Εκπαιδευτής για τα τρόφιμα MSc στην Επιστήμη Τροφίμων, Πανεπιστήμιο Cornell (ΗΠΑ) / MSc στην Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη, Πανεπιστήμιο Frederick, Κύπρος

Elena Santa Cruz, Ερευνήτρια καταναλωτών, Εργαστήριο Οργανοληπτικής Ανάλυσης και Καταναλωτικών Επιστημών, τομέας Νέα Τρόφιμα, AZTI, Έρευνα τροφίμων, Basque Research and Technology Alliance (BRTA)

Δρ Eliska Selinger, Διατροφική Επιδημιολόγος και Επαγγελματίας στον τομέα της δημόσιας υγείας, Κέντρο προώθησης της δημόσιας υγείας, Εθνικό Ινστιτούτο Δημόσιας Υγείας Πράγας και 3η Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Charles

Viktoría Soos, Υπεύθυνης επικοινωνίας και εκπαιδευτικός, Climate Smart Elephant communication and education agency

Ευχαριστίες

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε τις παρακάτω πρωτοβουλίες και τους παρακάτω οργανισμούς για το υλικό που έχουν δημιουργήσει, το οποίο μας παρείχε την έμπνευση για τη σύνταξη αυτού του εγχειριδίου. Σε ορισμένες περιπτώσεις έχουμε συμπεριλάβει στο εγχειρίδιο υλικό ως αυτό αναπτύχθηκε. Εμπνευστήκαμε από αυτό.

Έργα, πρωτοβουλίες και οργανισμοί:

EIT FoodScience class

- Ινστιτούτο Τεχνολογίας του Ισραήλ (Technion).
- EUFIC, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληροφόρησης για τα Τρόφιμα
- VTT, Technical Research Centre of Finland
- Rikolto, Βέλγιο
- Τράπεζες τροφίμων στο Ολλανδία
- Ινστιτούτο Ζωικής Αναπαραγωγής και Ερευνας Τροφίμων, Πολωνική Ακαδημία Επιστημών (IARFR)

FoodUnfolded

Περιεχόμενο προσαρμοσμένο από το διαδικτυακό σεμινάριο:

[«Εμπιστοσύνη στα Τρόφιμά μας: Κατανόηση των Συστημάτων Προμήθειας Τροφίμων»](#)

- Πανεπιστήμιο του Reading
- Πανεπιστήμιο του Τορίνο
- EUFIC, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληροφόρησης για τα Τρόφιμα

Περιεχόμενο προσαρμοσμένο από το διαδικτυακό μάθημα:

[«Επανάσταση στην διατροφική αλυσίδα με τη βοήθεια της τεχνολογίας»](#)

- Queen 's University, Μπέλφαστ
- John Deere
- KU Leuven
- Ινστιτούτο Τροφίμων IMDEA

Περιεχόμενο προσαρμοσμένο από την

[Η Επανάσταση της Αναγεννητικής Γεωργίας](#)

- CLC South
- CLC North West
- Πανεπιστήμιο του Χόχενχάϊμ
- Neiker

Προσαρμοσμένο περιεχόμενο από το «Μαντέψτε τις σταδιοδρομίες στον κλάδο τροφίμων»

- CLC North West

Βίντεο: «Μια μέρα στη ζωή του/της...»

- EIT Food RisingFoodStars
- Mimica
- SafetyNet Technologies
- ABP Food Group
- Outfield
- CLC North West

Συντελεστές

Marta Erquicia González-Careaga, Διευθύντρια προγράμματος δημόσιας συμμετοχής στα κεντρικά γραφεία του EIT Food

Vivien Bodereau, Διευθυντής εκπαιδευτικού προγράμματος στα κεντρικά γραφεία του EIT Food

Cameron Davies, Ασκούμενος στο τμήμα επικοινωνίας του EIT Food CLC North West

Laura Elphick, Λειτουργός επικοινωνίας και συμμετοχής στο EIT Food CLC North West

Asier Sannio, Ειδικός επικοινωνίας και εκδηλώσεων στο EIT Food CLC South

Miriam Sastre, Διευθύντρια επικοινωνίας στο EIT Food CLC South

Attila Bolgár, Γραφίστας, Climate Smart Elephant

Images: Unsplash.com, Pexels.com, EIT Food

Co-funded by the
European Union

Food Bank
in Olsztyn

CSIC
CONSEJO SUPERIOR DE INVESTIGACIONES CIENTÍFICAS

Institute of Animal Reproduction and Food Research
Polish Academy of Sciences in Olsztyn

TECHNION
Israel Institute of Technology

idea
food

food
annual agenda

VTT

UNIVERSITÀ
DI TORINO

University of
Reading

QUEEN'S
UNIVERSITY
BELFAST

UNIVERSITY OF
HOHENHEIM

NEIKER
MEMBER OF
BASQUE RESEARCH
& TECHNOLOGY ALLIANCE

KU LEUVEN

JOHN DEERE

AZTI
MEMBER OF
BASQUE RESEARCH
& TECHNOLOGY ALLIANCE

foodunfolded

abp
Food Group

mimica

Food
SCIENCE CLASS+

rikolto
VREDESEILANDEN

OUTFIELD

SafetyNet
TECHNOLOGIES

Food
NORTH-WEST

Πληροφορίες για το EIT Food

Το EIT Food είναι η μεγαλύτερη και η πιο δυναμική κοινότητα καινοτομίας τροφίμων στον κόσμο. Επιταχύνουμε την καινοτομία με στόχο τη δημιουργία ενός μελλοντικού κατάλληλου συστήματος τροφίμων που θα παράγει υγιεινά και αειφόρα τρόφιμα για όλους.

Με την υποστήριξη του από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT), ενός οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επενδύουμε σε έργα, οργανώσεις και άτομα που συμμερίζονται τους στόχους μας για ένα υγιές και αειφόρο σύστημα τροφίμων. Ξεκλειδώνουμε το δυναμικό καινοτομίας σε επιχειρήσεις και πανεπιστήμια και δημιουργούμε και κλιμακώνουμε νεοφυείς επιχειρήσεις στον αγροδιατροφικό τομέα για να φέρουν νέες τεχνολογίες και προϊόντα στην αγορά. Προσφέρουμε στους επιχειρηματίες και στους επαγγελματίες τις δεξιότητες που απαιτούνται για τον μετασχηματισμό του διατροφικού συστήματος και τοποθετούμε τους καταναλωτές στο επίκεντρο της εργασίας μας, συμβάλλοντας στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης, επανασυνδέοντάς τους με την προέλευση των τροφίμων που καταναλώνουν.

Είμαστε μία από τις εννέα κοινότητες καινοτομίας που ιδρύθηκαν από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT), έναν ανεξάρτητο φορέα της ΕΕ που ιδρύθηκε το 2008 για να προωθήσει την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Μάθετε περισσότερα στο www.eitfood.eu ή ακολουθήστε μας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης: [Twitter](#), [Facebook](#), [LinkedIn](#), [YouTube](#) και [Instagram](#).

Co-funded by the
European Union

Food Bank
in Olsztyn

CSIC

Institute of Animal Reproduction and Food Research
Polish Academy of Sciences
in Olsztyn

TECHNION
Israel Institute of Technology

institute
IMdea
food

food
annual agenda

UNIVERSITÀ
DI TORINO

University of
Reading

QUEEN'S
UNIVERSITY
BELFAST

UNIVERSITY OF
HOHENHEIM

NEIKER
MEMBER OF
BASQUE RESEARCH
& TECHNOLOGY ALLIANCE

JOHN DEERE

AZTi
MEMBER OF
BASQUE RESEARCH
& TECHNOLOGY ALLIANCE

foodunfolded

abp
Food Group

mimica

rikolto
VREDESEILANDEN

